

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

ROK 16

CZĘŚĆ XXXI.

PETERSBURG.

W Drukarni Wojennej.

1845.

TYGODNIK

ROK I

PETERSBURSKI.

GAZETA USTAWOWA KROLESTWA POLSKIEGO.

363
III CZASOP.

ROK I

16 (1845)

CZĘŚĆ XXXI.

Biblioteka Jagiellońska

1002195943

PETERSBURG.

W Drukarni Wolzky.

1845.

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycji Gazeł Petersburskiego Pocztamtu, lub do księgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie, w księgarniach Glücksburga i Zawadzkiego nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna w Rosyi z pocztą a w Stolicy, z nośzeniem do mieszkań, 14½ r. Półroczna, 7½ r. srebr. Bez poczt, dla odbierających w księgarni Grafe Roczna, 13 r. srebr. Półroczna, 6½ r. srebr. Dla Królestwa Polskiego naznacza się taż sama cena co i w Cesarstwie.

PIĄTEK, $\frac{5}{17}$ STYCZNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{4}{16}$ Stycznia.

Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ XIAŻĘ MAXYMILJAN Leuchtenbergski wrócił tu z zagranicy 31 Grudnia.

Rozkazy dzienne CESARSKIE.

27 Grudnia. Członek Rady Państwa Noworossyjski i Bessarabski Jenerał-Gubernator, Jenerał piechoty, Jenerał-adjutant hrabia Woroncowa zostaje mianowany Głównodowodzącym (Главнoкомандующий) oddzielnym Kaukaskim Korpusem i Namiestnikiem Kaukaskim z zachowaniem dotychczasowych obowiązków i stopnia Jenerał-adjutanta. — Dowódca oddzielnego Kaukaskiego Korpusu i Głównozarządzający w kraju Kaukaskim, Jenerał piechoty, Jenerał-adjutant Neidhardt, na własną prośbę, dla słabości zdrowia, otrzymuje uwolnienie od pełnionych przez niego obowiązków z pozostaniem Jenerał-adjutantem. — Bessarabski Wojenny Gubernator, Jenerał-porucznik Fiodorow 1 mianowany Sprawującym obowiązki Noworossyjskiego i Bessarabskiego Jenerał Gubernatora, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków i pod głównym Zwierzchnictwem Jenerał-adjutanta hrabi Woroncowa. — Wojenno-okręgowy Naczelnik Derbentski liczący się w Armii Jenerał-major Tarakanow mianowany do zostawiania przy oddzielnym Kaukaskim Korpusie.

— Przez rozkaz dzienny z d. 24 Grudnia Dowódca półbrygady pogranicznej straży Celnej gubernii Augustowskiej podpułkownik Persidski i Naczelnik robot budowniczych miasta Nowgorodu pułkownik Malajew otrzymali

dymisye: pierwszy w randze pułkownika, ostatni w randze Jenerał-majora, obaj z mundurem i pensją całkowitej gaży.

— Rzez Reskrypt CESARSKI mianowany kawalerem orderu Orła Białego, Jenerał-porucznik, Jenerał-adjutant Sumarokow, Naczelnik artylleryi Gwardyjskiej.

— Przez Ukaz CESARSKI do Kantoru Dworu z d. 28 Grudnia, urzędnik Ministerstwa Spraw Zagranicznych Radzca honorowy hrabia Edward Sievers, mianowany kamerjunkrem Dworu J. C. Mości.

— Przez Reskrypta CESARSKIE z dnia 6 Grudnia Jenerał-porucznicy, Naczelnicy Dywizyj: 1 lekkiej jazdy Gwardyi Łanskiej 1 i 22 pieszej Tołmaczew mianowani kawalerami orderu Św. Włodzimierza 2 klasy.

— Przez Ukaz CESARSKI do Najsw. Rządzącego Synodu z d. 25 Listopada z. r., Biskupem Ostrogskim, Wikarym Eparchii Wołyńskiej mianowany Przełożony Dermańskiego Trojeckiego Monasteru 1 klasy Archimandryta Hierotheus.

— Przez Ukaz CESARSKI do Kapituły orderów, w liczbie innych, mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 2 klasy z koroną, zostający do poleceń szczególnych przy Wileńskim Wojennym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jenerał Gubernatorze, Jenerał-poruczniku Mirkowiczu, liczący się w jezdzie Podpułkownik hrabia Rzewuski, w nagrodę odznaczonej gorliwością służby.

Zdanie Rady Państwa, zatwierdzone przez N. CESARZA w dniu 7 Listopada 1844.

«Rada Państwa w Departamencie Spraw Cywilnych i Duchownych i na Ogólném Zgromadzeniu, roztrząsnawszy z woli CESARSKIEJ, interes rozsądzony w Ogólném Zgromadzeniu trzech pierwszych Departamentów Rządzącego Senatu o rodowitości szlacheckiej Antoniego Wincentego

Janiszewskiego i porównawszy złożone przez niego dowody z prawami (10 i 15 punkt 51 artykułu Układu Praw o stanach, Tomu IX wydania 1842 roku) wzięła na uwagę: 1) że wynika przy pierwiastkowym rozbiórce w Rząd. Senacie dokumentów Janiszewskiego wątpliwość względem pochodzenia dziada jego Janiszewskiego od Adama Aleksandra, uchyla się przez to, iż w nadpisie sądowym na tytule dokumentu 1723 roku Adam nazwany jest ojcem, a Jan i Wojciech synami, tudzież że Jan Antoni, który ten akt podpisał, nie mógł być inną osobą, jak ta, która nazwane jest w samym akcie, ale tylko jednym imieniem Jana; 2) że ojciec i dziad proszącego, posiadali szlacheckie nieruchomości dobra, pierwszy: nadanemi przywilejem Króla Polskiego, Augusta III, za zasługi, a ostatni, odziedziczonemi prawem spadku, jakowe posiadanie potwierdzone jest aktem sprzedaży 1738 roku.

W takim stanie interesu Rada Państwa znajduje: że samojedne pomienione dowody, niezależnie od tych które, w oczekiwaniu na mające zapaść Postanowienie o urzędach szlacheckich w byłej Polsce obecnie na uwagę wzięte być nie mogą, są dostatecznemi do uznania proszącego za szlachcica, jako zupełnie odpowiednie wymaganiu przytaczanego wyżej prawa i przeto *uchwaliła Zdanie*: Antoniego Wincentego Janiszewskiego, z synem jego Adamem Adolfem, zatwierdzić w dostojności szlacheckiej.

UKAZY RZĄDZĄCEGO SENATU.

1.) 30 Listopada. Z ogłoszeniem następnego Ukazu N. CESARZA danego Rządzącemu Senatowi dnia 1 Listopada: „Potwierdziwszy ułożoną przez Prezydenta Komitetu Rządowego Stadnictwa i rozpatrzoną przez Radę Państwa ustawę o zarządzie włościan należących do wiedzy Rządowego Stadnictwa, wraz z etatem trzech Okręgowych Rządów Stadnictwa i przesyłając ją Rządzącemu Senatowi, Rozkazujemy dawać potrzebne ku jej wykonaniu rozrządzenie. (Na mocy tej Ustawy dobra przypisane do zarządu Stadnictwa dzielą się na okręgi, okręgi dzielą się na włości, a włości na wiejskie gminy. Okręg powinien zawierać nie więcej nad 30,000 głów popisowych, włość do 6,000, gmina do 1,500. Okręgiem zawiaduje okręgowy rząd Stadnictwa, składający się z Zarządzającego, z dwóch jego pomocników, jednego do spraw gospodarskich i sądowych, drugiego do spraw granicznych i dotyczących się lesnej administracji i z asesora; przy Rządzie zostają jeszcze rachmistrz, architekt, geometra i kassjer. — W ogólnym składzie władz gubernijalnych Rząd Okręgowy Stadnictwa zajmuje miejsce równe izbom gubernijalnym, Zwierzchniemi jego władzami są: Departament i Prezydent Komitetu Rządowego Stadnictwa. Zasady urządzenia włości w dobrach Rządowego Stadnictwa, podobne są w ogóle do zasad przyjętych w zarządzie Dóbr Państwa. Ogólny etat trzech Rządów Okręgowych: Skopińskiego, Poczynkowskiego i Białowodskiego wynosi 20,914 rub. 55 kop. sr.)

2.) 7 Grudnia. O składaniu rachunków z summ wydawanych na kancelaryje gubernijalnych prokuratorów i strażnych.

3.) 8 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA d. 9 Października Zdania Rady Państwa która się zgodziła z decyzją Senatu, względem wynikłej wątpliwości: azali wojskowi szeregowi mający znaki dystynkcii, w razie popełnionego po raz pierwszy przestępstwa, zamiast kary cielesnej, od której są wolni, nie mają ulegać innym karom. Podług tego Zdania podobni przestępcy, oswobodzeni od kary cielesnej, oprócz straty wspomnianych znaków, powinni być skazywani na kary innego rodzaju, tym bardziej że i przestępcy wyższego stanu, tracąc za pierwszą winę prawa swoje, uwalniające ich od kary na ciele, nieuwalniają się jednak od wszystkich innych prawnych skutków tegoż przestępstwa.

4.) 11 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA postanowienia Komitetu do interesów Zakaukaskiego kraju. Postanowieniem tem ponawia się prawidło, że urzędnicy wojenni, pełniący obowiązki cywilne, za przestępstwa tymże obowiązkiem przeciwne, mają być sądzeni podług ogólnych ustaw karnych o przestępstwach urzędników cywilnej służby.

5.) 7 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA Zdania Rady Państwa następnej treści: aby wyroki sądów pierwszej instancji w sprawach o kontrabandzie, w których te sądy mogą ostatecznie wyrokować, komunikowane były przed ich spełnieniem, miejscowym celnym zarządom, a po zgodzeniu się ich niezwłocznie były przywożone do skutku; w razie zaś niezgodzenia się, sprawy ulegają rewizji w wyższym sądzie.

6.) tegoż d. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA Zdania Rady Państwa pozwalającego, aby członkowie familij kupieckich mogli składać świadectwa podpisane przez kupców 3 gildyi, udowodniające iż familije chociaż się rozdzieliły na różne domy, nie przerwały jednak wspólności kapitału.

7.) tegoż d. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA Zdania Rady Państwa, aby strażnicy powiatowi należeli do spraw o przestępstwach włościan rządowego stadnictwa.

8.) 9 tegoż m. Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. CESARZA Zdania Rady Państwa o tém. jak mają być mianowani ober-fiskałowie w Inflantskiej gubernii.

9.) 14 tegoż m. Z ogłoszeniem następnego dziennego rozkazu Ministra Wojny z d. 7 Listopada 1844 roku:

„N. CESARZ dla rozstrzygnięcia wątpliwości, wynikłych przy zastosowaniu Najłaskawszych rozkazów ogłoszonych w rozkazach dziennych 22 Stycznia i 22 Paźdz. 1843 r. № 10 i 125, co do spraw o wykroczeniach i przestępstwach, których winnemi okazują się wojskowi szeregowi, mający znaki dystynkcii za służbę i chwalebne czyny —
raczył Rozkazać:

1) Szeregowi dymissionowani, mający taśmy na rękawie munduru, tudzież medale za uczestnictwo w wojnach i kampaniach, jeżeli w cywilnym bycie, popełnią małej wagi przestępstwa, mają być, bez kary na ciele, odsyłani na czas do domów roboty i poprawy, bądź na mocy postanowień policyjnej zwierzchności, bądź na mocy wyroków sądowych, jeśli wojskowi oddani byli pod sąd, lecz postęпки ich uznane były przez sądy za lżejsze, i nie takie, za które wskazuje się kara kryminalna.

2) W razie gdy ten środek okaże się bezskutecznym, lub w razie przestępstw kryminalnych, wyżej wymienieni szeregowi mają być oddawani pod sąd, i jeśli się okażą winnymi, z wyroku sądów cywilnych, mają być skazywani na stratę stopnia unter-officera, zdjęcie taśm z munduru i na karę cielesną, z pozostawieniem w dawnym miejscu zamieszkania, jeżeli ze względu na stopień winy, niebędą ulegali oddaleniu stamtąd; jeśli zaś, podług rodzaju przestępstwa, nie mogą być zostawieni w miejscu za mieszkania, mają być odsyłani do rot aresztantów na pewny termin, do Syberyi na osiedlenie i do robot w kopalniach (каторжная работа), tracąc w dwóch ostatnich przypadkach i medale za uczestnictwo w wojnach.

3) W razie osądzenia dymissionowanych szeregowych za kryminalne przestępstwa, na stratę znaków dystynkcii, przedstawiać do MONARSZEGO potwierdzenia, przepisaną koleją, wyroki tylko o odebraniu srebrnego temblaka, znaków wojennego orderu i orderu św Anny, tudzież medalów z napisem, «za uratowanie ginących» i «za gorliwość» zdjęcie zaś stopnia unter-officera, taśm i prostych medalów zostawia się wyrokowi samych sądów kryminalnych.

4) Stanowiąc wyroki o wojskowych szeregowych, będących na służbie, jako i dymisionowanych, mających znaki dystynkcii, uwalniające ich we wszelkim razie od kary cielesnej chociażby i z sądowego wyroku, t. j. mających srebrny temblak, znaki orderu wojennego i orderu św. Anny, lub medale z napisem «za uratowanie ginących», lub «za gorliwość», wskazywać ich, w miarę przestępstwa i na inne kary, jako to na więzienie, na roboty w rotach aresztantów, na zesłanie do Syberyi na osiedlenie lub do kopalni.

10.) 20 Grudn. Z ogłoszeniem cen podług których sól w 1845 r. ma być przedawana z magazynów skarbowych, tudzież akcyzowej od niej opłaty.

W przeszły Piątek 29 Grudnia, tutejsza Akademia Nauk obchodziła sto dziewiętnastą rocznicę swego istnienia publicznym posiedzeniem pod prezydencją swego Prezesa, P. Ministra Oświecenia Rzeczywistego Radcy Tajnego Sergiusza Uwarow, i w gronie licznie zebranych gości, w których liczbie byli wysocy dygnitarze Państwa, Członkowie Ciała Dyplomatycznego i inne znakomite osoby.

Po otwarciu posiedzenia P. niezmienny Sekretarz Akademii, Rzec. Radca Stanu Fuss, odczytał Zdanie Sprawy

z czynności w roku ubiegłym Oddziału Fizyczno-matematycznego i Historyczno-Filologicznego, a P. Akademik, Rzeczyw. Radca Stanu Pletniew, zdanie sprawy o czynnościach Oddziału Rossyjskiego języka i Literatury (*).

W końcu posiedzenia P. Niezmienny Sekretarz oznajmił, że za Najwyższym Jego CESARSKIEJ MOŚCI zezwoleniem CESARSKA Akademia Nauk miała szczęście przyjąć do grona swoich Członków Honorowych:

Najjaśniejszego Oskara I, Króla Szwecyi i Norwegii.

Najjaśniejszego Christiana VIII, Króla Danii, Xięcia Schleswig-Holstein.

JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ WIELKIEGO Xięcia KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA.

Nadto obrany został Członkiem Honorowym: Jenerał-Kwaternistrz Głównego Sztabu Jego CESARSKIEJ MOŚCI Jenerał-Adjutant Teodor syn Teodora Berg.

Na odkryte wakanse Członków-Korrespondentów obrani zostali:

Klasy Historyczno-Filologicznej.

W oddziale Historyi i nauk Politycznych: Finlandski Probst. doktor Hipping w Wichtis.

W oddziale Filologii Klassycznej i Archeologii:

Pruski Radca Tajny Beck, Sekretarz Berlińskiej Akademii Nauk.

Professor Uniwersytetu w Jena Eichstedt.

Professor Uniwersytetu w Lipsku Bekker.

PRAWIDŁA DODATKOWE DO USTAWY O SŁUŻBIE CYWILNEJ,

Zatwierdzone przez N. CESARZA JMCI, na Zdanie Rady Państwa, w dniu 28 Listopada 1844 roku.

§ 1. Kancellaryjni i inni niżsi oficyaliści, posługacze (служители) oraz inni zajmujący rozmaite nieklassowe miejsca wydziału cywilnego ludzie, należący, ze swego pochodzenia, do rzędu trzeciego (разрядъ) którzy nie kształcili się w wyższych lub średnich uczebnych zakładach, ani też nie mają attestatów od tych zakładów o nabytych wiadomościach, składających kurs zupełny wyższego lub średniego zakładu uczebnego, nie mogą otrzymać rangi klasowej, jeżeli nie złożą attestatu o ukończeniu z pożytkiem zupełnego kursu przynajmniej w Szkole powiatowej lub równym z nią zakładzie, albowież o należytem wyuczeniu się wszystkich przedmiotów wykładanych w Szkołach powiatowych lub w równych im zakładach. Przedmioty egzaminu dla tych, którzy się nie kształcili w uczebnych zakładach, oznaczone są w załączającym się programacie pod literą A (*).

§ 2. Od tego ogólnego prawidła dopuszczają się wyjątki dla wydziałów i posad wyliczonych w załączającym się

(*) W tém ostatniem zdaniu Sprawy gdzie też była wzmianka o zmarłych w 1844 roku Członkach Akademii, zauważaliśmy wyborną pochwałę sławnego Kryłowa. (Wyd. Tyg.)

spisie pod literą B. lecz osoby wyjęte na mocy tego spisu od ogólnego examinu nie inaczej mogą otrzymać klassową rangę, jak po złożeniu oddzielnego examinu specjalnego, stosownie do swego przeznaczenia; nadto obowiązane są po otrzymaniu rangi klassowej, służyć niemniej nad lat dziesięć w tej gałęzi służby, w której takowa ranga została im użyczona i nie inaczej mogą przechodzić do innej gałęzi, aż po zdaniu ogólnego examinu według programmatu B; oficyaliści posługacze Dworu i feldjetry mogą być posuwani do rang klassowych bez uprzedniego examinu, lecz pierwsi z nich niemają prawa przechodzić do innej służby a feldjetry, uwolnieni z wydziału wojskowego, nie inaczej mogą przejść do innego, jak po złożeniu ogólnego examinu.

§ 3. Kancellaryjni i inni niżsi oficyaliści posługacze i wszyscy zajmujący nieklassowe posady wydziału cywilnego, należący ze swego pochodzenia do dwóch pierwszych rzędów, i którzy nie pobierali nauk w Szkołach powiatowych lub im równych zakładach, albowież niemają attestatów o posiadaniu wiadomości oznaczonych w programmacie A, będą posuwani do pierwszej klassowej rangi nie inaczej, jak po upływie, jeżeli z pochodzenia należą do pierwszego rzędu, lat czterech, a jeżeli należą do drugiego, lat sześciu.

§ 4. Kancellaryjni i inni niżsi oficyaliści posługacze i zajmujący nieklassowe posady, należący do dziedzicznego poczetnego czyli honorowego obywatelstwa i przy wejściu do służby zaliczeni do rzędu trzeciego, na mocy 3 i 44 artykułu Układu Praw Tomu III będą mogli otrzymać pierwszą klassową rangę po wysłużeniu lat ośmiu w jednym i tymże samym służbowym wydziale, jeżeli pobierali nauki w Szkołach powiatowych lub im równych uczebnych zakładach, lub jeżeli zdali examin według programmatu A. Jeżeli zaś nie posiadają wymaganych wiadomości, na ten czas będą mogli otrzymać rangę dopiero po wysłużeniu dwunastu lat w jednym i tymże samym wydziale. Kancellaryjni i inni posługacze i zajmujący nieklassowe posady, należący z pochodzenia do rzędu trzeciego, lecz nie zaliczeni do poczetnego dziedzicznego obywatelstwa otrzymują to Obywatelstwo, zamiast rangi klassowej, po wysłużeniu ośmiu lat w jednym i tymże wydziale, jeżeli pobierali nauki w szkołach powiatowych lub im równych uczebnych zakładach lub zdali examin według programmatu A. Po wysłużeniu zaś nowego ośmioletniego zakresu w tymże wydziale, będą mogli być posunięci do rangi klassowej.

§ 5. Kancellaryjni oficyaliści i posługacze wydziału cywilnego, należący z pochodzenia do rzędu trzeciego, niezaliczeni do poczetnego Obywatelstwa i którzy nie kształcili się w szkołach powiatowych lub równych im uczebnych zakładach i niemający attestatów od tych zakładów o posiadaniu przedmiotów oznaczonych w programmacie A, nie mogą być do rangi klassowej posunięci; lecz po wy-

służeniu lat dziesięciu od czasu wejścia do służby otrzymają stopień i prerogatywy osobistego poczetnego Obywatelstwa. Po wysłużeniu zaś nowego dziesięcioletniego zakresu od czasu zaliczenia do osobistego poczetnego obywatelstwa w jednym i tymże samym wydziale, Kancellaryjni oficyaliści i posługacze, którzy zostawali niemniej nad lat lat dziesięć w pierwszym rzędzie co do pobieranej gaży będą mogli otrzymać, w nagrodę gorliwej ich służby, prócz gaży dodatkową płacę, nieprzechodzącą trzeciej części pobieranej ilości, z ostatków summ X wydziału w którym służą, jeżeli zdadzą szczególny examin według programmatu pod literą C.

§ 6. Kancellaryjni i inni niżsi oficyaliści i posługacze i zajmujący nieklassowe posady, należący z pochodzenia i wychowania swego do trzeciego oddziału, lecz służący w wydziałach lub na posadach, wyjętych od examinu ogólnego, mogą być posunięci do rang klassowych lub zaliczeni do dziedzicznego poczetnego obywatelstwa po zdaniu szczególnego examinu jeżeli łączą w sobie warunki oznaczone w § 4, lecz obowiązani są po otrzymaniu rangi lub zaliczeniu do obywatelstwa poczetnego dziedzicznego, wysłużyć jeszcze niemniej nad lat dziesięć w tymże wydziale i nie inaczej mogą przechodzić do innych wydziałów, jak po zdaniu examinu według programmatu A. W tych wydziałach gdzie są postanowione dłuższe zakresy służby obowiązkowej, takowe zakresy nie będą skracane.

Zakresy posuwania do rang wyższych nad czternastą w tych wydziałach, w których dopuszczone są wyjątki ze względów szczególnych, pozostają również niezmienionemi lecz zajmujący posady, przedstawiane do takowego awansu, podlegają też uprzednieniu specjalnemu examinowi, obowiązani są wysłużyć niemniej nad dziesięć lat w tym wydziale, w którym otrzymali klassową rangę i nie inaczej mogą przechodzić do innego wydziału, jak po zdaniu ogólnego examinu.

(Dok. nast.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIJA. Londyn 28 Grudnia. Gazeta *the Britannia* pisze, że *nader interesujący stan* (most interesting situation) w jakim się znowu znajduje Królowa Wiktorya, nie dozwoli jej w Lipcu 1845 roku puścić się w podróż morską jak to było zamierzono.

— Vice-admirał Austen mianowany został dowódcą naczelnym stacyj morskich na wybrzeżach Ameryki północnej i w Indyach Zachodnich na miejsce Vice-admirała Adam.

— Zajęcie panujące w łonie Kościoła Anglikańskiego nieprzestaje wzbudzać powszechny interes. Gazety wypełniają całe kolumny rozprawami nad przyjściem do Uniwersytetu Oxfordskiego nowego członka opinii nazwanej Puseismem, od założyciela jej doktora Pusey. Vice-

(*) Annexę będą umieszczone w Tygodniku na końcu niniejszych Prawideł.

Kancelarz Uniwersytetu wniósł na Radę projekt mający go upoważnić do wymagania od Członków Uniwersytetu podpisania wyznania wiary protestantsko-anglikańskiej, zgodnego z 39 jej artykułami. Przez takowy mus puseici znajdą się naturalnie w konieczności albo odstąpienia od swych dążeń, albo zupełnego zerwania z Kościołem Anglikańskim. Z tych powodów projekt, o którym ma być wyrzeczono na posiedzeniu 13 Lutego 1845, spotyka mocny opór ze strony Puseitów i Doktor Pusey oświadczył iż opuści Kościół i swoje krzesło w Uniwersytecie jeżeli projekt Vice-Kancelarza będzie przyjęty.

— Wspominaliśmy dawniej o stowarzyszeniu utworzonym między najznakomitszymi osobami w celu zapewnienia znanemu Apostołowi Trzechwójści ojcu Matthew, stałego opatrzenia, któreby mu pozwoliło zapłacić długi zaciągnięte na przedmiot tak gorliwie przezeń popierany i nadal uczynić go w działaniach powszechnego pożytku niezależnym od względów poniężnych. 20 Grudnia odbyło się zgromadzenie tego stowarzyszenia na którym uchwalono obwieścić powszechną składkę na rzecz Ojca Matthew. Prezydował były Minister, głowa dzisiejszej opozycji, znakomity lord John Russell. Prezes i admirał Codrington, mieli mowy na pochwałę szlachetnych usiłowań ojca Matthew, dotąd już tak świetnymi skutkami uwieńczonych.

— Gazeta *Morning Chronicle* z d. 27 Grudnia przytacza jako dowód skuteczności towarzystw zaprowadzonych przez ojca Matthew, że przez całe 24 godzin święta Bożego Narodzenia w Biurach policyi Londyńskiej nie było ani jednego człowieka wziętego za pijaństwo.

— W Limerick, w Irlandyi, 21 Grudnia zaszły znaczne rozruchy z powodu pogrzebu hrabi Limerick, para ze stronnictwa Tory, niedawno zmarłego w Dublinie. Wielkie mnóstwo ludu zebrało się było na ulicach o południu w oczekiwaniu cugu pogrzebowego. Orszak żałobny był nadzwyczaj wspaniały, gdyż przeszło tysiąc dzierżawców (farmers and freeholders) zmarłego, z żonami i dziećmi, w żałobnym stroju szło za rydwanem. Za zbliżeniem się cugu, lud zgromadzony jął świstać i wydawać łżące okrzyki. Doszedłszy do nowego mostu cug musiał się zatrzymać i tu nastąpiły sceny największego zamieszania i bezprawii. Dzierżawcy napadnięci, byli obaleni i włóczeni po drodze przez pospólstwo które poodrywało krepę od ich sukien i kapeluszów. Lud posunął zuchwalstwo aż do zaatakowania karety lorda Monteagle i sam ten lord został zelżony słowy i uczynkiem. Z wielką trudnością szlachetny lord zdołał wydrzeć się z rąk ludu i schronić do pobliskiej szynkowni. Lord Mayor i P. O'Neill, którzy usiłowali bronić lorda, sami ulegli podobnemuż obejściu. Rozjążnienie doszło do takiego stopnia, iż lud chciał wrzucić trumnę z ciałem do rzeki, gdy w tém przybyły śpiesznie dwie kompanie 15 pułku piechoty i oddział 5 pułku dragonów, które nakoniec poskromiły pospólstwo, tak iż orszak mógł pójść się w dalszą drogę.

FRANCYA. *Paryż 30 Grudnia.* Dziś w Izbie Deputowanych obrany został czwartym Viceprezesem P. de Belley-me, kandydat stronnictwa konserwatorów większością 172 głosów przeciw 168, które miał za sobą P. Billault, kandydat opozycji. Ten wybor pokazuje że siły tej ostatniej są znaczne i że walka mająca się w krótkce rozpocząć przeciw Ministerstwu będzie nader zacięta.

— W tym jeszcze tygodniu Ministrowie przedstawiają budżet na rok 1846. Jednocześnie rozdane będą ostateczne obrachunki z budżetów poprzedzających i tablice objaśniające do budżetów każdego wydziału; tym sposobem, podczas kiedy Komisya Izby będzie się zajmowała redakcją odpowiedzi na mowę Królewską, izba będzie mogła w biurach swoich rozbierać szczegóły budżetu.

— JJ. Królewskie Wysokości Hrabia i Hrabina d'Aquila (Cesarzówna Brezyjska) dziś są spodziewani do Paryża.

— Admirał Dupetit Thouars, były Dowódca stacyi morskiej na wyspach Towarzyskich (Otaiti) przybyły temi dniami do Brest, otrzymał rozkaz stawienia się natychmiast u Ministra Marynarki. Przybycie jego w chwili otwarcia izb nabawia Ministrów niespokojności. Dano mu do zrozumienia iż jeśliby przyjął szpadę honorową na którą gazeta *National* zbierała składkę, lub pokazał publicznie swoje nieukontentowanie z powodu odwołania od dowodztwa stacyi, będzie natychmiast wykreślony ze służby.

— Umarła tu ostatnimi dniami w szpitalu wśród największej nędzy, synowica sławnego Xiędza de l'Epée, założyciela instytutu Głuchoniemych.

AUSTRIA. *Wiedeń, 24 Grudnia.* Rząd postanowił zbudować drogę żelazną, przez całą Galicyą, która się połączy z drogą północną albo w Oderberg, albo w Bochni i dochodzić będzie przez Lwów do Brodów na Rossyjskiej granicy.

HANNOWER. Król Jmć rozkazał wnieść dla zmarłej Królowej, swej Małżonki, urodzonej Xiężniczki Fryderyki Klaudyny Mecklembourg Strelitz grobowiec mający kosztować 200,000 talarów.

SZWECYA. 3 Grudnia dało się czuć nader mocne trzęsienie ziemi jednocześnie w miastach Kongsvinger i Eide-skog. Wszystkie szyby w oknach domów zostały strzaskane, sprzęty obalone i wiele budowli zapadło się. Fenomen ten nader rzadki w naszych strefach zdarzył się przy 35 stopniach zimna podług Réaumur.

NEAPOL. *Globe* angielski ogłasza, że wszystkie kwarantany dla okrętów przychodzących z Anglii, Hiszpanii i Gibraltaru są zmiesione w Królestwie Obu Sycylii.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 4 Stycznia. Odebrano tu nowiny z Chin i Indyj po 2 Grudnia. Ostatni goniec Europejski przywiozł do Indyj surowe napomnienie od Biura Dyrektorów Kompanii Wschodnijsyjskiej oficerom tejże kompanii za to iż odwołanemu przez to Biuro Wielkorządcy lordowi Ellenbo-

rough wyprawili pożegnalną ucztę. — Donoszą z Bombay że Rajah Berhampory odjął sobie życie i tym sposobem uniknął sądu którym był zagrożony za rozmaite bezprawia i okrucieństwa których stał się winnym. Sąd przysięgłych postanowił o nim że jest *zdrajcą samego siebie* (felo de se) czyli rozmyślnym samobójcą, co unieważnia jego ostatnie rozporządzenia. — Odebrany został w Londynie przepyszny kominiek z jaspisu Syberyjskiego podarowany przez N. Cesarza Rossyjskiego sirowi i lady Peel.

Paryż 5 Stycznia. Na posiedzeniu 31 Grudnia złożony został izbie Deputowanych budżet na rok 1846. Przychód wyrachowany jest na 1,306,027,832 fr. Wydatek na 1,302,508,386. Przychód nad wydatkiem przeważa o 3,519,446 fr. — JJ. KK. WW. Hrabia i Hrabina d'Aquila przybyli 2 Stycznia do Paryża; przybył też kontr-admirał P. Dupetit Thouars — Minister Oświecenia P. Villemain prosił i otrzymał dymisy od tego urzędu; portfel jego tymczasowo polecony został przez Króla Ministrowi Prac publicznych P. Dumon. P. Villemain jest mocno chory; 31 Grudnia, mimo pilność jaką jest otoczony, wyskoczył przez okno swego pokoju na ulicę; upadek nie miał żadnych złych skutków, ale niemniej przeto stan chorego jest zatrważający.

HISZPANJA. Wniesiony został na izby projekt prawa karnego przeciw wszystkim trudniącym się handlem murzynów — Królowa ułaskawiła wszystkich którzy mieli udział w ostatnich knowaniach w Logrono i Nuerca, z wyłączeniem tylko oficerów armii i urzędników.

AMERYKA. Stany Zjednoczone 15 Grudnia. 11 Grudnia Kongress Amerykański otwarty został w Washington poraz ostatni przez Prezydenta P. Tyler, na którego miejsce obrany, jak wiadomo, P. Polk.

(Journ. de S. P. Psz. Połn. R. I.)

DONIESIENIE MUZYKALNE.

JESZCZE DWIE NOWE POLKI,

Wiktora Każyńskiego.

Donieśliśmy w czasie właściwym o 4-ch pierwszych *Polkach* P. Każyńskiego. Nowa Polka, a z porządku 5-ta, ozdobiona jest sławnym imieniem, poświęcona bowiem *Fryderykowi Chopin'owi*. Już sam wybór dedykacji zapowiada, że to musi być jedno z lepszych dzieł kompozytora. Jakoż w rzeczy samej Polka ta ma sobie tylko właściwy koloryt: oprócz żywości, wesołości i ognia, cech wspólnych z poprzedzającemi, odznacza się wybitnym tempem słowiańskim. Rzecz godna uwagi, że wszystkie te nowe kompozycje P. Każyńskiego, podnosząc się coraz wyżej, nie na

porównaniu z sobą nie tracą, bo każda jest wypływem kompozycji samodzielnej, każda ma właściwy sobie charakter. Tym się objaśnia dla czego one w tak prędkim czasie rozeszły się między publicznością stolicy, i stały się ulubionemi exercycjami, *tant bien que mal* odegrywanemi.

Śmiało można powiedzieć, że P. Każyński postawił u nas swe Polki na tej stopie poezji marzącej, na jakiej Szopen (Chopin) postawił mazury.

Tuż za 5-tą wyszła 6-ta *Polka-Litewka* (*tableau masical*), poświęcona drugiej znamienitości, przyjacielowi autora, *Karolowi Lipińskiemu*. W niej dowiódł P. Każyński jak można tworzyć nie tylko na motywy narodowe, ale jak natchniony kompozytor w duchu tychże motywów jest w stanie wydać samodzielną kompozycję. Po pierwszych tęsknych minorowych tonach, w wesołości *trio*, komuż się nie przedstawi obraz idylli wiejskiej? Rzekłbyś: obraz *Teniers'a* ze szkoły flamandzkiej, w którym, zamiast Hollandyi, przedstawiono wioskę litewską, rozweseloną chłopskim weselem. Słyszysz strojenie skrzypiec chłopskich i nawet mimowolnie przedstawia się na beczie siedzący rzempeła — na fałszywej skrzypicy rznący od ucha, a dwa ciężkie i oryginalne takty w połowie *tria* na lewą rękę w bassie, doskonale przypominają drugiego rzempeła, wtórującego na *bassetli*. Umyślnie kompozytor pozostał w jednym prawie akordzie tonu *la dur*, dla lepszego oddania muzyki wiejskiej, w której ten *bas* monotony nadaje wyraz tak charakterystyczny.

Tak to talent prawdziwego artysty, myślącego, zastanawiającego się nad każdą rzeczą, umie okraszyć, upoetyzować rzecz najprostszą z siebie!...

Już się gotuje 3-cia edycja *czterech* Polek, z których dwie pierwsze w przeciągu miesiąca rozkupione zostały. Dla publiczności naszych prowincyj zbiór tych Polek znajduje się do nabycia u Adama Zawadzkiego w Wilnie.

ROMUALD PODBERESKI.

Redakcja *Rocznika Literackiego*, w celu ułatwienia nabycia, podejmuje się dostarczać kompozycji P. Każyńskiego, podług cen następnych.

- 1.) Petersburgen — Polka kop. sr. 30.
- 2.) Amata — Polka — — 40.
- 3.) Eleonoren — Polka — — 40.
- 4.) Marien — Polka — — 40.
- 5.) Polka dédiée à Fr. Chopin. — — 60.
- 6.) Polka — Litewka (*tableau musical*) . . . — — 75.

z dołączeniem za przesyłkę za *funt* za każdą, jeżeli osobno, a jeżeli wszystkie razem, to za *cztery* funty.

Adress: На Невскомъ Проспектъ, въ домъ Лютеранской церкви, въ магазинъ классическихъ книгъ Г. Эймерлинга, для передачи Р. А. Подберескому.